

Waarnemingenoverzicht

2009 zeer gevarieerd

2009 was een gevarieerd vogeljaar met enkele bijzondere waarnemingen, zoals een Gestreepte Strandloper bij Azewijnsche Broek, Zwarte Ibis bij Driel, Noordse Nachtegaal bij Brummen en de Rosse Franjepoot bij Azewijnsche en Netterdensche Broek.

vinden is op onze site (www.vogelwerkgroeparnhem.nl). Niet alle soorten zijn vermeld maar er is een keuze gemaakt van leuke en bijzondere soorten in het werkgebied. Ook zijn een aantal "gewone" soorten opgenomen. Voor de volledigheid van de waarnemingen is tevens gebruik gemaakt van externe bronnen zoals dutchbirding.nl.

Foto: Erik de Waard

Het Azewijnsche en Netterdensche Broek was in 2009 de beste plek voor het zien van allerlei (steltloper)soorten waaronder zeer zeldzame soorten voor het "binnenland". In totaal werden 226 soorten waargenomen in het werkgebied en zijn er 36700 waarnemingen doorgegeven. Ongeveer 500 waarnemers hebben hun waarneming doorgegeven. Voor het overzicht is een selectie gemaakt uit Waarneming.nl zoals die te

Futen tot Flamingo's

De enige Roodhalsfuut zwom op 1 mei op de Bijland. Er werden opvallend meer Geoorde Futen gemeld. Op 18 februari op het Zwanenwater bij Huissen; 28 februari t/m 16 maart op de Bijland; van 22 maart t/m 22 april op het Azewijnsche en Netterdensche Broek; 21 april twee op de Bijland; 25 t/m 29 april op het Wiekense Gat - Omsteg en op 17 mei twee in de Kleine Gelderse Poort.

In het najaar is de soort gezien op 15 oktober op het Wiekense Gat - Omsteg. Van 12 januari t/m 23 september werd een Roerdomp regelmatig gehoord en gezien in de Jezuitenwaai en omgeving Berghoofdseveer. Buiten deze gebieden werd de soort waargenomen op 2 januari bij Doesburg; 1 februari in de Beimerwaard; 6 januari bij Groot Engelenburg; 20 februari in het Erfkamerlingenschap; 4 juni bij de Oude Rijn bij Aerdt en op 5 december in de Meinerswijk. Ook dit jaar werd weer een roepend mannetje Woudaap waargenomen in de Jezuitenwaai. De vogel liet zich horen van 23 mei t/m 25 juni. Een Kwak liet zich op 16 mei bekijken vanuit de vogelkijkhut in de Jezuitenwaai. Kleine Zilverreigers werden gezien op 12 februari in de Beimerwaard en op 18 oktober bij de Kleine Pol langs de A50. In alle maanden werden Grote Zilverreiger gezien. De piek van deze soort was in oktober met grote groepen op 1,2 en 21 oktober in de Lamme IJssel/Loenensche Middelwaard (50), 14 oktober eveneens in de Loenensche Middelwaard (25) en 7 oktober bij de Bijland (35). Zwarte Ooievaars werden alleen in het najaar gezien. Op 4 augustus vloog een vogel over de Velperwaard en op 9 oktober passeerde een vogel de Telpost Eltenberg. Bijzonder blijven de waarnemingen van grote groepen trekkende Ooievaars. Op 16 augustus vlogen een groep (82) in zuidwestelijke richting over Angeren; 2 september over Spijk (22) en 9 september in zuidelijke richting over Elst (33). De grootste groep van in totaal 20 Lepelaars werd gezien op 13 juli bij Bergerden. Een goede soort voor het werkgebied waren de twee Zwarte Ibissen die op 11 oktober overvliegend werden gezien bij de Sluizen van Driel. De volgende dag, 12 oktober werden deze vogels gezien in de Meinerswijk. Op 20 oktober zag een vogelaar een vogel vanuit de trein bij Elst. Ongedetermineerde Flamingo's werden waargenomen op 1 mei over Pannerden en op 21 juni twee bij de Rhederlaag.

Zwanen tot eenden

Wilde Zwanen werden in de winter op verschillende plekken in kleine groepjes waargenomen. Op 19 december vloog een groep van 12 over Spaensweerd, Brummen.

Verschillende groepen Kleine Zwanen met in totaal 187 vogels werden in februari gezien. Een tweede kalenderjaar vogel werd van 3 t/m 17 april op verschillende plekken langs de IJssel waargenomen. Een groep van 23 werd overvliegend gezien bij Lathumsebroek en vanaf 14 november zaten er maximaal zeven op de Immerlooplas in Arnhem. In totaal werden 17 Kleine Rietganzen van diverse plekken gemeld. In bijna alle gevallen ging het om solitaire vogels. Groepjes Taigarietganzen werden gezien op 4 januari tien op het Lathumsebroek, op 31 januari dertien op het Azewijnsche en Netterdensche Broek en op 8 november 22 eveneens op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Twee Sneeuwganzen van onbekende afkomst werden gemeld op 27 maart overvliegend bij Elst. Op 1 en 2 april werd er één gemeld in de Meinerswijk en waarschijnlijk dezelfde vogel werd op 20 mei gezien in de

Foto: Erik de Waard

Rosandepolder. Het afspeuren van groepen ganzen kan beloond worden met een Roodhalsgans. Op 1 en 2 januari werd een ongeringde vogel gezien in een groep van duizenden kolganzen in de omgeving van Azewijnsche en Netterdensche Broek en op 26 december werd een vogel waargenomen ten zuiden van Giesbeek. Kleine aantallen Casarca's werden van diverse plekken gemeld. Leuke groepjes werden gemeld op 25 september bij Azewijnsche en Netterdensche Broek (negen) en op 20 november bij de Bijland (zes). Krooneenden werden gezien op 6 januari en op 27 februari, twee bij het Wiekense Gat - Omsteg, vier op 4 april op de Bijland en op 24 en 30 april in de Jezuitenwaai. Op 26 september werd een exemplaar gezien op de Rijkerwoerdse Plassen. Bijzonder is de waarneming van een groep van 26 vogels (17 man en 9 vrouw) op 29 november in de Lobberdense Waard. Het betreft hier de grootste groep die ooit is gezien in het werkgebied. Op 12 december zwommen er vier op de Bijland. Van 28 februari tot 2 maart zwom een tweede kalenderjaar mannetje Topper op de Bijland. Op het Azewijnsche en Netterdensche Broek zwom van 24 tot 29 maart eveneens een mannetje op de plas. Op 5 november werd een mannetje gemeld van het Stroombroek. Een leuke waarneming voor het binnenland was die van een adult man Eider welke werd gefotografeerd op 28 december op de Bijland. Van 23 tot 28 december zwom een vrouwtje Grote Zee-eend eveneens op de Bijland. Dat de Bijland een belangrijk locatie is voor de Brilduiker blijkt wel uit de grote aantallen (meer als tien) die hier in de winter worden gemeld. Op 21 februari werden hier 74 vogels geteld. Nonnetjes werden in kleine groepjes van maximaal acht vogels gemeld van diverse grote waterplassen.

Roofvogels

Dit voorjaar werden opvallend veel Zwarte Wouwen gemeld. De eerste werd op 5 april bij Giesbeek gemeld. In totaal werden 17 vogels van

Foto: Erik de Waard

diverse plaatsen gemeld. In het najaar was deze soort een stuk schaarser met 3 waarnemingen. De eerste Rode Wouw werd gezien op 10 januari in de Rosandepolder. In totaal werden in het voorjaar van 1 maart tot 6 juni, 16 waarnemingen doorgegeven. Opmerkelijk is de vondst van een dode (adulte) vogel op 23 januari bij Zeddam. Het gaat hier waarschijnlijk om een verkeerslachtoffer. Vanaf 21 juli werden in totaal 24 waarnemingen doorgegeven met alleen al 17 waarnemingen in oktober. De eerst Grauwe Kiekendief werd op 3 mei gezien bij het Azewijnsche en Netterdensche Broek. In totaal zijn in het voorjaar 5 waarnemingen doorgegeven. Bijzonder is de waarneming van een mannetje op 8 juni en een vrouwtje op 9 en 10 juni bij Zeddam. In het najaar van 14 juli t/m 9 september werden 5 vogels gezien. Een zeer bijzondere waarneming was een langstreckende adulte man Steppekiekendief op 6 september gezien vanaf de trektelpost Eltenberg. In het najaar werden van trektelpost Eltenberg tien langstreckende Blauwe Kiekendieven gemeld. Er werden in totaal 45 exemplaren van de Bruine Kiekendief gemeld van de trektelpost Eltenberg. Het hoogste aantal ooit voor de Eltenberg was 20 vogels op 9 september. Ruigpootbuizerds werden op 24 oktober langsvliegend gezien bij trektelpost Eltenberg en op 23 november in de Bakerweerd bij Brummen. Een eerstejaars Zeearend werd op 1 januari gezien bij Eerbeek. Op 21 oktober vloog een vogel in oostelijke richting langs trektelpost

Foto: Erik de Waard

Eltenberg. Van april t/m oktober werden in totaal 84 Visarenden doorgegeven. De piek ligt in de maanden augustus en september met respectievelijk in beide maanden 30 vogels. Overvliegende Roodpootvalken werden gemeld op 18 mei bij Dieren en 7 september bij trekpost Eltenberg.

Rallen tot sterns

Vanaf 16 mei werden in totaal 15 Kwartels gehoord. Op 1 juli werden nachtelijke trekkers gehoord over Arnhem en op 2 juli over Dieren. Het was een matig jaar voor de Kwartelkonink. In totaal werden maximaal vier vogel waargenomen. Op 4 mei in de Jezuitenwaai; 16 mei bij Spankeren en vanaf 17 mei maximaal twee in de Tichelbeekse Waard bij Zutphen. Een Porseleinhoen liet zich horen van 30 mei tot 4 juni in de Jezuitenwaai. Spectaculair zijn de aantallen Kraanvogels die in het voorjaar zijn gemeld. Van 22 februari tot 21 maart zijn in totaal 1490 vogels gezien. De topdag was 1 maart met in totaal 1240 overvliegende vogels verspreid over diverse groepen. Pleisterende vogels werden gezien van 22 tot 31 juli in de Brummen-sche Waard en van 2 oktober t/m 12 december in de Geldensche Toren. Van 28 februari tot 25 juli werden Kluten waargenomen op diverse plekken. De grootste groep werd op 8 april gezien bij Bergerden (17). Het hoogste aantal Bontbekplevieren werd gezien op de Bijland. Op 6 en 7 oktober zat hier een groep van elf vogels. Een

late vogel werd gezien van 11 november t/m 6 december in het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Groepen overvliegende Goudplevieren werden doorgegeven van Lathumsebroek op 28 februari (17) en op 13 maart (10), Lathumsebroek op 2 maart (10), Roswaard op 6 mei (29) en op 12 november over Arnhem (17). Op 10 mei was een Zilverplevier aanwezig in de Loowaard en twee op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Op 4 september was eveneens in Azewijnsche en Netterdensche Broek een vogel aanwezig. Een adult zomerkleed Drieteenstrandloper werd op 6 mei gezien op de Bijland. Van 24 t/m 27 augustus waren twee juveniele vogels aanwezig op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Op 6 mei werden drie Kanoeten gezien op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Op 7 mei was een vogel aanwezig bij Bergerden en van 26 augustus t/m 5 september waren twee juveniele vogels aanwezig eveneens op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Een mooie adult zomerkleed Krombekstrandloper liet zich bewonderen van 26 t/m 29 april bij Bergerden. Op 8 mei en van 22 t/m 27 augustus waren twee vogels aanwezig op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Een groep van elf Bonte Strandlopers werd op 7 oktober gezien op de Bijland samen met elf Bontbekplevieren. Op 10 oktober was een groep van elf aanwezig op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Kleine Strandlopers werden gezien op 3 mei op de Bijland; 24 augustus t/m 4 september maximaal drie op het Azewijnsche en Netterdensche Broek en 9 september twee in de Fraterwaard. Twee Temmincks Strandlopers werden van 6 t/m 14 mei waargenomen op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Op 9 mei was een vogel aanwezig in de Kleine Gelderse Waard en op 30 augustus eveneens op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Een zeer goede ontdekking was een adult Gestreepte Strandloper die zich op 20 mei door drie vogelaars liet bewonderen in het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Helaas was de vogel diezelfde avond al weer vertrokken.

Van 8 maart t/m 3 mei werden van verschillende plekken IJslandse Grutto's gemeld. De grootste groep (19) werd op 19 april gezien bij Bergerden. Een Poelruiter werd op 30 april waargenomen bij Sluiseiland Driel. Bokjes werden in kleine aantallen gemeld van verschillende plekken. Het hoogste aantal van vier werd op 20 november gezien bij Azewijnsche en Netterdensche Broek. Een zeer bijzondere waarneming voor het binnenland was een Rosse Franjepoot op het Azewijnsche en Netterdensche Broek. De vogel trok van 1 t/m 11 november veel bekijks en was populair onder de vele fotografen. Adulte Zwartkopmeeuwen werden waargenomen op 3 maart op de Rhederlaag; van 24 t/m 31 maart bij Azewijnse Broek; 3 april overvliegend in de Huisense Waard; 27 en 28 juni bij Doesburg en op 14 juli bij het Koningspleij, Arnhem. Op de Bijland werden in de periode van 26 april t/m 8 mei verdeeld over verschillende groepjes in totaal 78 Dwergmeeuwen gezien. De grootste groep (50) werd op 1 mei gezien. Op 7 mei vloog een groep van 17 vogels in oostelijke richting over het centrum van Arnhem. Op 13 oktober vloog

Foto: Erik de Waard

een groep van 11 in westelijke richting over Velp. In totaal werden 164 waarnemingen van Geelpootmeeuw doorgegeven. Van Pontische Meeuwen werden in totaal 32 vogels waargenomen op verschillende locaties. Op 11 september werd een groep van 16 Grote Mantelmeeuwen gezien op Rhederlaag. Begin mei werden op verschillende plaatsen in het binnenland en met name langs de grote rivieren groepjes Noordse Sterns waargenomen. Ook binnen het werkgebied werd deze soort gezien; 30 april twee over Pannerden; drie bij de Bijland op 6 mei en op 9 mei bij de Rhederlaag. Op 3 mei

Foto: Erik de Waard

was een groep van 135 Visdieven aanwezig op de Bijland. Het Azewijnsche en Netterdensche Broek was goed voor twee waarnemingen van Dwergstern; op 28 mei en op 29 juni vloog een vogel rond boven de plas. Op 22 september trokken twee Reuzensterne in zuidelijke richting over de Meinerswijk. Op de dezelfde dag werd een overvliegende vogel gezien bij Westervoort. Mogelijk gaat het om dezelfde vogel. Een Witwangstern was op 12 mei gedurende enkele uren aanwezig in de Jezuïtenwaai. In de avond dook waarschijnlijk dezelfde vogel op in de kolonie Zwarte Sterne in de Ooypolder.

Uilen tot gorzen

Op 8 maart, 9 april en 11 oktober werd een Velduil gezien op het Herikhuizerveld. Op 9 april werd één Velduil gemeld bij Babberich. In de winter werden diverse roestplaatsen van Ransuilen gemeld. Drie exemplaren in het centrum van Huissen, zeven op vakantiepark Dorado Beach bij Doesburg, twee in Zevenaar-Bloemenkamp, zeven in Herwen en eveneens zeven in Doesburg. Op 26 december werd een Oehoe van onbekende herkomst gefotografeerd in een tuin in de wijk Elderveld, Arnhem. Een Hop werd op 12 april gemeld in het buitengebied bij Loil. Van 29 tot 31 augustus verbleef een vogel in de wijk Lentemorgen in Zevenaar. Deze vogel was zeer lastig te zien en een enkeling had het geluk de vogel te mogen bewonderen. De eerste Draaihals werd op 4 mei gemeld uit het Rijnstrangengebied. Op 21 mei werd een vogel gezien in Velp. Vanuit het Herikhuizerveld werden twee waarnemingen doorgegeven; 29 mei en op 16 juni. De enige Middelste Bonte Specht van het jaar werd van 7 maart tot 13 april gezien bij Huis Voorstonden, Brummen. In totaal werden 88 waarnemingen van Waterpieper doorgegeven. De meeste waarnemingen hebben betrekking op solitaire vogels. Op 7 februari werden vijf vogels gezien in de Meinerswijk. Een overvliegende Oeverpieper werd gemeld vanuit het Herikhuizerveld op 16 oktober.

Overvliegende Duinpiepers werden gemeld bij Doornenburg op 16 april; over trektelpost Eltenberg op 21 augustus en bij het Azewijnsche en Netterdensche Broek op 27 augustus. In de periode van 28 april tot 14 mei werden opvallend meer waarnemingen van Noordse Kwikstaart doorgegeven. De meest opvallende waarneming was een groep van 81 die op 13 mei aanwezig was in het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Met drie waarnemingen was het een mager jaar voor Pestvogel. Op 6 januari werd een vogel gezien in Velp en op 18 januari, vier in de wijk Presikhaaf in Arnhem. Op 18 december werd een overtrekkende vogel waargenomen bij trektelpost Eltenberg. Een goede ontdekking was die van een Noordse Nachtegaal in het gebied De Kievit bij Brummen. De vogel zong en liet zich af en toe zien van 19 mei t/m 12 juni en trok veel luisteraars uit het land. In het voorjaar van 5 april t/m 12 mei werden in totaal 23 Beflijster op diverse plekken gezien. In het najaar is slechts één waarneming gedaan op 2 oktober, een groep van acht langstreckend bij de trektelpost Eltenberg. Op 5 mei, een week later dan normaal was de eerste Grote Karekiet weer terug in de Jezuïtenwaai. Tot 7 augustus werden hier maximaal drie zingende vogels waargenomen. Tevens werd op verschillende momenten een vogel waargenomen bij het Berghoofdseveer. Opvallend meer Rietzangers werden doorgegeven. Vanaf 12 april werden vogels gemeld vanuit Bergerden, Erfkamelingschap, Meinerswijk, Berghoofdseveer, Jezuïtenwaai, Weijde Blick en Doesburg. In alle gevallen ging het om één vogel. Op 31 juli werd een raamslachtoffer opgeraapt bij het gemeentehuis van Zevenaar. Leuk waren de twee waarnemingen van Bladkoningen. Op 4 oktober werd er een gezien bij Azewijnsche en Netterdensche Broek en op 24 oktober was een roepend exemplaar aanwezig in de Kleine Gelderse Waard. Op 11 oktober had een vogelaar het geluk om een Kleine Vliegenvanger te ontdekken in zijn tuin in Doesburg. Helaas was deze vogel weer snel

verdwenen. Het gehele jaar door werden enkele Baardmannen gezien in de Jezuitenwaai. Op 13 maart werd in de Jezuitenwaai een groep van 15 gemeld. Buiten de Jezuitenwaai werd de soort waargenomen bij Doesburg; vier op 5 januari en twee op 30 januari. Buidelmezen werden waargenomen op 3 mei in de Jezuitenwaai, 5 mei in de Roswaard bij Doornenburg, eveneens op 5 mei in de Meinerswijk en op 14 mei bij Doesburg. Een mannetje Grauwe Klauwier werd van 16 mei tot 3 juli waargenomen op vliegveld Deelen. In het najaar was op 1 september een vrouwtje aanwezig in de Meinerswijk en op 5 september een onvolwassen vogel in de Eendenpoelse Buitenpolder. Buiten de bekende plekken op de Veluwe werden Klapeksters waargenomen in de Havikerwaard op 4 januari; Rhederlaag op 28 januari; een late voorjaarswaarneming bij Rozendaal op 18 mei; Doorwerthsche Waard op 18 oktober en op 24 oktober bij trektelpost Eltenberg. Vanaf 20 mei werden solitaire Wielewalen gemeld uit Leusveld, Leuvenheimse Beek, Het Zaaibroek, De Ligtenberg bij Didam en Huis Voorstonden. Op 3 augustus werden bij Huis Voorstonden twee vogels waargenomen. Goed afkijken van Kauwen in de winter levert wel eens een Noordse Kauw op. Noordse Kauwen werden gezien op 18 januari bij Elst, 4 maart, twee bij Kraaijensweerd, Brummen, 25 oktober in Zevenaar en op 15 november bij Rouvenen. Overvliegende Europese Kanarie werden gemeld op 22 februari bij het Azewijnsche en Netterdensche Broek; 3 april in de Meinerswijk en op 26 april bij Doesburg. Een groep van tien Grote Barmsijzen werd gezien op 4 januari in het Spijkerkwartier, Arnhem. Op 19 maart werd er één gezien bij Rheden en op 14 november in Elderveld, Arnhem. In totaal werden 13 Kleine Barmsijzen doorgegeven. Vermeldenswaard zijn de waarnemingen op 24 mei in het Azewijnsche en Netterdensche Broek en een zingend exemplaar op 13 juli in Doesburg. Een zingende Grauwe Gors werd gehoord op 7 mei bij Nieuwe Haven in Arnhem. Op 23 en 24 augus-

tus was een vogel aanwezig bij het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Een IJsgors werd in een groepje veldleeuweriken waargenomen aan de westkant van Bergerden op 17 oktober. Een overvliegende vogel werd gezien op 18 oktober bij het Azewijnsche en Netterdensche Broek. Bijzonder blijft de waarneming van een Sneeuwgorst die op 6 november overvliegend werd gezien bij het Azewijnsche en Netterdensche Broek.

Het was weer een zeer gevarieerd jaar met een groot aantal leuke soort en opmerkelijke waarnemingen. Het was een jaar zonder een nieuwe soort voor het werkgebied.

Ik wil een ieder die zijn waarnemingen heeft doorgegeven hartelijk danken!

Arjen Poelmans